

Aan de leden van de raadsadviescommissie
Sociaal Bestuurlijk

Maatschappelijke Ontwikkeling

Raadhuislaan 2, Oss
Telefoon 14 0412
Fax [0412] 64 26 05
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
06-09-2021		S. Dohmen	5772
Onderwerp			
Raadsinformatiebrief Armoede en Schulden 1 ^e helft 2021			

Geachte leden,

Voor u ligt de raadsinformatiebrief Armoede en Schulden. Met deze brief informeren wij u over de activiteiten over de 1^e helft van 2021.

U was van ons gewend ieder jaar een raadsinformatiebrief te ontvangen. Omdat we willen aansluiten bij de raadsinformatiebrief Participatiewet ontvangt u vanaf nu ieder half jaar een raadsinformatiebrief. Na een zomer een kort overzicht van de activiteiten over het 1^e half jaar en in februari een uitgebreid overzicht van het hele jaar met managementinformatie.

Armoedebeleid

We willen graag dat al onze inwoners actief deelnemen aan de samenleving. Een belangrijke voorwaarde om mee te kunnen doen is participatie, en vooral het hebben van werk. Daar zetten we dan ook zoveel als mogelijk op in. Uitgangspunt is om aan te sluiten bij de talenten, mogelijkheden en behoeften van inwoners. Aan onze inwoners vragen we om hun leven zoveel mogelijk naar eigen vermogen in de hand te nemen. Wanneer het niet vanzelf gaat, bieden we ondersteuning, zorg en opvang. Deze ondersteuning is gericht op zoveel mogelijk zelf en samen doen. We kijken integraal naar de behoeftes uitdagingen en problematiek van de inwoners, bijvoorbeeld in een combinatie van werk, schuldhulpverlening en armoede-ondersteuning. Meer eigen kracht bij de inwoner en aansluiting bij de leefwereld vraagt een andere houding en andere manier van werken van professionals. Om te komen tot een integrale oplossing voor de inwoner werken we vanuit de disciplines werk en inkomen, welzijn,

zorg, schuldhulpverlening samen. We werken hierbij intensief samen met externe partijen in het veld.

We blijven werken aan transformatie binnen het sociaal domein, een mensgerichte benadering met een versterking aan de 'voorkant' met meer preventie. Dit is een langdurig verandertraject. Daarvoor investeren we voortdurend in vakmanschap van medewerkers.

Kinderen in armoede

In 2020 zijn we gestart met de inspraak van kinderen in het armoedebeleid. We doen dat samen met Consulting Kids. Eerder hebben we in dit traject voor 3 thema's gekozen waar we mee aan de slag willen: positieve communicatie, 'plekje over' en de uitgaventoets. Deze thema's zijn vertaald in een voor kinderen begrijpelijk verhaal. Op basisschool Pius X, De Teugelaar en de John F Kennedyschool hebben kinderen zich aan de hand van dit verhaal verder verdiept in de thema's en vanuit hun belevingswereld verfrissende adviezen gegeven. In het najaar kijken we welke adviezen voor ons bruikbaar zijn en hoe we daar een vervolg aan kunnen geven. We zullen dan ook de raad informeren over de uitkomsten van dit traject.

In 2021 is de samenwerking met de partners van het armoedebeleid verder vorm gegeven. Daarvoor hebben we onder andere subsidie verleend voor de Quiet Oss een laagdrempelig initiatief van Stichting Met Elkaar om de krachten rondom armoede te bundelen en waar inwoners laagdrempelig contact kunnen leggen.

Naast de tegemoetkomingen voor schoolgaande kinderen is in 2021 ook het convenant met St. Leergeld, Hooghuis en Maaslandcollege voortgezet voor het vergoeden van noodzakelijke schoolkosten, zoals een laptop en excursies. Met dit solidariteitsfonds hebben kinderen toegang tot de benodigde leermiddelen en kunnen meedoen met de activiteiten van school.

Gemeentelijke regelingen voor minima

Meedoen is belangrijk (MIB)

De regeling 'Meedoen is belangrijk' geeft mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm de kans om op verschillende manieren mee te doen in de samenleving. Eerste helft van 2021 hebben we ongeveer evenveel inwoners bereikt met onze regelingen als in dezelfde periode van 2020. De eerste helft van 2021 wordt (net als 2020) gedomineerd door Corona. Met het sluiten van bijvoorbeeld het zwembad en sportverenigingen was het niet mogelijk om gedurende delen van het jaar zwemlessen te volgen of deel te nemen aan sportactiviteiten. Toch is er door een grote groep inwoners gebruik gemaakt van de voorzieningen die er zijn. En zijn er veel digitale gesprekken gevoerd. De verwachting was dat een behoorlijke extra groep inwoners te maken heeft met minder inkomsten en op basis daarvan gebruik zou kunnen maken van de regelingen. In de communicatie over Corona-

maatregelen zijn de mogelijkheden van de minimaregelingen telkens genoemd. Toch zien we tot op dit moment nog weinig extra aanvragen.

Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand is bedoeld voor noodzakelijke kosten die een inwoner vanwege bijzondere omstandigheden niet zelf kan betalen. Er is een toename te zien in de kosten voor maatwerkvoorzieningen. Dit heeft te maken met het steeds verder ontwikkelen van de maatwerkmethode. Verdere grote uitgavenposten zijn bewindvoering, kosten voor huisraad en aanvullende bijstand voor inwoners jonger dan 21 jaar. Het beroep op de bijzondere bijstand in de volle breedte neemt licht toe.

TONK

In 2021 heeft het Rijk ook de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) toegevoegd. TONK – een vorm van bijzondere bijstand – is bedoeld om terugval in je inkomsten op te vangen door een vergoeding te geven voor noodzakelijke kosten als woonlasten, gas, water en licht. In de raadsinformatiebrief Werk en Inkomen vindt u meer informatie over TONK.

Individuele inkomenstoeslag

Individuele inkomenstoeslag is bedoeld voor inwoners die 3 jaar of langer van een laag inkomen leven. Eerste helft van 2021 zien we een toename van aanvragen voor de individuele inkomenstoeslag.

Aanvullende Zorgverzekering Oss (Azoss)

Azoss zorgt ervoor dat inwoners met een laag inkomen goed verzekerd zijn voor zorg. Het is een aanvullende verzekering bij VGZ of CZ. Zij geven een collectieve korting. En daarbij betaalt de gemeente een stukje van de maandelijks premie. In 2021 zijn in totaal ruim 2850 inwoners verzekerd via Azoss. Driekwart (77%) van de deelnemers heeft een extra uitgebreide verzekering met een regeling voor het eigen risico afgesloten. Er zijn verschillende acties uitgevoerd om het bereik te behouden en te vergroten o.a. door voorlichting met telefonische info mogelijkheden voor inwoners, gebruik van sociale media en artikelen in Oss Actueel.

Team Minima

Team Minima van de gemeente Oss werkt gebiedsgericht en volgens de Samenwerkwijze. Uitgangspunt is om mensgericht en integraal te kijken wat de behoefte is van de inwoner. Ze zijn gespecialiseerd in alles dat met minimaregelingen te maken heeft. Zij voeren de regelingen uit voor inwoners met een bijstandsuitkering en inwoners met een laag inkomen en zonder uitkering. Ook houden zij ontwikkelingen in de gaten en informeren het netwerk over de verschillende regelingen. Ze geven voorlichting over de minimaregelingen, zetten

specialistische kennis in, werken samen met partners in de wijk en nemen deel aan leersessies in de wijken. Het netwerk wordt daardoor steeds groter en de lijntjes korter.

Gebiedsgericht werken | samenwerking in sociale teams

Sinds begin 2021 werkt Team Inkomen volledig gebiedsgericht. Vanaf maart zijn we aangesloten bij de nieuwe indeling binnen Oss en zijn we van 5 naar 6 gebieden/wijken gegaan. Hiermee kunnen we nog meer specifieke aandacht geven aan wat een gebied vraagt en staan we dicht bij de leefwereld van de inwoner.

Per gebied maken consultants bovendien vast deel uit van het sociale team. De sociale teams sluiten aan bij de vraagstukken van inwoners om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving en helpen inwoners zelfredzaam te zijn en zelf regie over hun leven te kunnen voeren. De kracht van het sociaal team zit in de integrale samenwerking vanuit de verschillende disciplines. Afspraken over de uitvoering zijn snel gemaakt. Consultants Inkomen werken volgens de Samenwerkwijze en zijn o.a. de schakel tussen hulpvragen over meedoen, armoede en de inzet van minimaregelingen van de gemeente. Zij geven hierover regelmatig voorlichting en uitleg aan leden en inwoners.

Uitvoering motie gratis mondkapjes

Naar aanleiding de aangenomen motie hebben we gratis mondkapjes verstrekt. In eerste instantie hebben we alle inwoners met een uitkering voor levensonderhoud aangeschreven. Zij konden bij de balie een pakketje met 2 mondkapjes ophalen. Uitdelen op locatie ging niet vanwege de maatregelen. Ook hebben leden van de Voedselbank een pakketje gekregen. Begin februari startte de uitgifte. Dat liep vlot en eind februari hebben we een nieuwe bestelling gedaan.

Omdat deze minder snel uitgegeven werden, hebben organisaties aangeschreven en extra publiciteit gegeven. Deze bredere bekendmaking heeft geleid tot allerlei aanmeldingen van organisaties, die graag pakketjes wilden hebben. De Voedselbank heeft ook in deze ronde weer pakketjes gekregen, nu voor nieuwe cliënten.

In totaal hebben 3000 mondkapjes uitgegeven.

Samenwerking

Normaal gesproken organiseren we ieder jaar een grote inhoudelijke bijeenkomst voor het netwerk Armoede en Schulden. Door Corona is dat het afgelopen jaar niet gelukt. Daarom hebben we er voor gekozen een film te maken met alle partijen, zodat we van elkaars werk op de hoogte blijven en het is mooi overzichtsdocument geworden van onze inzet op armoede en schulden. De film is nog te zien op https://youtu.be/sLISf_wOQ_s

Medio 2020 hebben we een inventarisatie gedaan naar het draagvlak voor een gezamenlijke inkomensstoets. De antwoorden waren divers, maar de bereidheid om samen te werken is bij alle partijen aanwezig. Met alle partners zijn we de volgende uitgangspunten overeengekomen:

- De basis voor een gezamenlijke toegang is vertrouwen. Vertrouwen dat de andere partij een goede intake en toets heeft gedaan.
- Het doel is niet 1 loket, maar dat de inwoner een goede intake krijgt bij de ingang waar hij/zij voor kiest.
- De kennis en professionaliteit is bij alle partijen hetzelfde.
- De inkomensstoets leidt niet alleen tot gebruik van de voorziening, maar ook ter voorkoming van grotere problemen.
- Bij zwaardere problematiek wordt doorverwezen. Het is voor iedereen duidelijk wanneer er sprake is van (dreigende) zwaardere problematiek en waar inwoners terecht kunnen.

In 2021 werken we dit verder uit in een routekaart voor professionals en vrijwilligers.

Schuldhelpverlening

Algemeen SHV

De consulenten SHV zijn vanaf maart dit jaar aangesloten bij de nieuwe wijkindeling van de 6 sociale teams (van 5 naar 6 wijken). Per wijk is nu één consulent het 1e aanspreekpunt. Op deze wijze werkt de consulent dicht bij de burger in de wijk en dit gebeurt volgens de Samenwerkwijze.

Het aantal actieve trajecten op peildatum 31 juni is met 534 iets hoger dan het voorafgaande jaar (526). Ook neemt het aantal schuldregelingen toe. Dat zijn er nu 265 ten opzichte van 240 vorig jaar. De instroom aan nieuwe zaken blijft achter op de verwachtingen. Dit is conform het landelijke beeld. De 'vloedgolf' waar eerder sprake van was, lijkt langer op zich te laten wachten. Gezien de gunstige economische ontwikkelingen, is het zelfs de vraag of de verwachte vloedgolf nog zal komen.

BB-Oss

Veel mensen vinden het lastig om hun geldzaken op orde te krijgen of te houden. Al enige jaren ondersteunen we inwoners om het ontstaan van schulden en geldproblemen tegen te gaan en inwoners financieel meer zelfredzaam te maken. Met coaching en budgetbeheer krijgt de inwoner meer inzicht en overzicht in inkomsten en uitgaven. De vaste lasten worden op tijd betaald.

Voorheen had deze dienstverlening de naam DFD (duurzame financiële dienstverlening). Vanwege landelijke richtlijnen was deze naam niet langer toepasbaar. Vandaar dat sinds 1 augustus de naam is gewijzigd in Budgetondersteuning en Budgetbeheer, kortweg: BB-Oss.

We ondersteunen op dit moment 44 inwoners. In september volgt een campagne om deze dienstverlening meer bekend te maken bij inwoners.

AJOSS

Het project AJOSS is gericht op jongeren tussen 18 tot en met 27 jaar die door problematische schulden belemmerd worden in hun ontwikkeling. Zij krijgen naast de reguliere schuldhulpverlening ook ondersteuning door een trajectbegeleider zodat ze passende stappen zetten in hun ontwikkeling. Te denken valt aan toeleiding naar werk of een opleiding, vrijwilligerswerk of dagbesteding.

Er is vanaf eind 2020 veel geïnvesteerd in de externe communicatie over het project. Tot nu toe hebben zich 27 jongeren gemeld. Dit heeft geresulteerd in 7 deelnemers. Met een aantal aangemelde jongeren wordt nog gekeken of ze kunnen gaan deelnemen. Het aantal deelnemers blijft achter ten opzichte van de verwachting (40 deelnemers in twee jaar). Dit hangt o.a. samen met corona, waardoor jongeren minder in zicht en bereikbaar waren op de vindplekken. Anderzijds zien we ook in andere gemeenten dat dit project qua bekendheid een lange aanlooptijd heeft. We gaan door met intensieve communicatie en kijken opnieuw naar de selectiecriteria.

Vroegsignalering

Vanaf 1 januari is vroegsignalering een wettelijke taak in het kader van de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wsg). Vanaf die datum voldoen we aan de wettelijke plicht. Inwoners met betalingsachterstand van energie, huur, zorgpremie of water ontvangen een kaart en een folder. In de kaart roepen we op om contact met ons op te nemen. In de 1^e helft van dit jaar zijn ruim 1100 kaarten/folders verstuurd. We willen meer doen, want betalingsachterstand op de 'vaste lasten' is een stevig signaal. Het liefst gaan we aan de slag met een 'eropaf aanpak' waarbij we huisbezoeken doen bij de inwoners die het duidelijkst signalen geven dat er geldproblemen zijn.

Ook werkgevers kunnen signaalpartner zijn, wanneer ze bij hun werknemers financiële problemen of loonbeslag signaleren. We willen met een aantal werkgevers gaan samenwerken om te zorgen voor een korte lijn naar schuldhulpverlening. Dit om het werknemers gemakkelijker te maken de stap naar hulp te zetten.

Bewindvoering

We gaan de samenwerking aan met bewindvoerders om samen ervoor te zorgen dat inwoners ondersteuning op maat krijgen. Als een inwoner bewindvoering aanvraagt kijken bewindvoerder en gemeente in een driegesprek of bewindvoering of het lichtere aanbod van BB-Oss passend is. Ook bevorderen we de doorstroom naar schuldhulpverlening samen met de bewindvoerders.

Samen Slimmer met Geld (SSMG)

De werkgroep SSMG heeft in een vernieuwde samenstelling een doorstart gemaakt. Onlangs hebben we een evaluatie gehouden over de werkwijze en effect van deze werkgroep. De koers is bijgesteld. Naast afstemming en informatiedeling richten we ons nu vooral op themagerichte publicaties.

Wij zijn in contact gekomen met het MET-project voor jongeren in Oss (Maatschappelijke Ervarings Tijd). Met een groep jongeren hebben we gebrainstormd over het omgaan met geld en daar verschillende ideeën opgehaald hoe en wanneer je jongeren beter kan bereiken. We gaan met 1 jongere nog verder in gesprek om de mogelijkheden te onderzoeken voor een MET-ervaringsplek. Doel hiervan zou zijn dat de jongere meedenkt en –schrijft voor de SSMG-campagne (social media).

Het gelddagboek SSMG is doorontwikkeld en de nieuwe versie is o.a. door ervaringsdeskundigen beoordeeld. Op basis van de verkregen feedback gaan we het gelddagboek verder vormgeven en maken we een verspreidingsplan.

Met vriendelijke groet,

dhr. C.P.W. van Geffen,
Wethouder Werk & Inkomen, Onderwijs, Jeugdhulp en Sport